

Tina Starec Klobasa

Učiteljica angleščine

OŠ Danile Kumar, Ljubljana

**Recenzija učbenika za angleščino
kot prvi tuji jezik v petem razredu devetletne osnovne šole
Family and Friends 2, 2nd Edition
Avtorica: Naomi Simmons**

Medovode, februar 2021

V pregled sem prejela učbenik **Family and Friends 2, 2nd Edition** za pouk angleščine v 5. razredu osnovne šole.

Glede na določeno težavnostno jezikovno stopnjo, način obravnave jezikovnih struktur, tematska področja, medkulturnih in medpredmetnih vsebin, kakor tudi možnosti za razvijanje nacionalnih vsebin ugotavljam, da je učbenik usklajen z učnim načrtom (v nadaljevanju UN) za prvi tuji jezik (angleščina) v devetletni osnovni šoli in je primeren za poučevanje v 5. razredu devetletne osnovne šole.

I. Splošni del

Učbenik *Family and Friends 2, 2nd Edition*, je del sedemstopenjske serije učbenikov *Family and Friends, 2nd Edition* za pouk angleščine v osnovni šoli. Je odlično strukturiran in pregleden ter sledi modernim smernicam poučevanja tujih jezikov.

Sestava učbenika:

– Uvodni sklop (**Starter: Welcome back!**)

– Petnajst časovno enakomerno razporejenih tematskih sklopov:

1. ***Our new things*** (*Šolske potrebščine*)
2. ***They're happy now*** (Občutki in čustva)
3. ***I can ride a bike*** (Prosti čas)
4. ***Have you got a milkshake?*** (Hrana, števila do 100)
5. ***We've got English!*** (Šolski predmeti in učilnice)
6. ***Let's play after school!*** (Obšolske aktivnosti)
7. ***Let's buy presents!*** (Posebni dnevi)
8. ***What's the time?*** (Vsakodnevne aktivnosti, deli dneva)
9. ***Where does she work?*** (Kraji opravljanja poklicev)
10. ***It's hot today!*** (Vreme, aktivnosti ob različnem vremenu)
11. ***What are you wearing?*** (Oblačila, čas)
12. ***You're sleeping!*** (Praznovanja, priprava na praznovanje)
13. ***Look at all the animals!*** (Domače živali, pridevniki)
14. ***Look at the photos!*** (Spomini, pospravljanje)
15. ***Well done!*** (Ljudje, vrstilni števniki)

– Pet sklopov za urjenje veščin (*Fluency time!*), ki vključujejo jezik v vsakodnevnih situacijah (*Everyday English*) in projektno delo (*Project*), pet sklopov za ponavljanje, utrjevanje, samovrednotenje in refleksijo (*Review*) ter dveh prilog za spoznavanje britanske kulture in povzetek slovnice z dodatnimi vajami (*Culture in Grammar reference*).

Uvodni sklop (*Starter – Welcome back!*) je krajši in je namenjen ponovitvi že usvojenega znanja. Zajema štiri učne ure, v katerih učenci poslušajo in zapojejo uvodno pesem, se med prebiranjem stripa spomnijo glavnih junakov iz učbenika prejšnje stopnje *Family and Friends 1, 2nd Edition* (Rosy, Tim, Billy), ponovijo besede za poimenovanje družinskih članov in pridevnike za opisovanje ljudi, pozdrave, dneve v tednu, igrače ter števila do 20.

Vsi glavni tematski sklopi so razdeljeni na šest učnih ur. Prva (*Lesson One – Words*) vključuje predstavitev novega besedišča, druga (*Lesson Two – Grammar*) je namenjena predstavitvi novih jezikovnih struktur, v tretji (*Lesson Three – Song*) najdemo pesem z dodatnim besediščem posameznega tematskega področja v kontekstu pesmi, četrta ura (*Lesson Four – Phonics*) je namenjena postopni predstavitvi razmerij med posameznimi črkami (ali kombinacijami črk) ter glasovi. Peta in šesta ura pa sta namenjeni urjenju jezikovnih veščin (*Skills time!*). Med peto učno uro (*Lesson Five*) učenci urijo bralno razumevanje (*Reading*), šesta (*Lesson Six*) pa nudi urjenje veščin poslušanja in govornega sporočanja (*Listening, Speaking*) ter učinkovito pripravo na pisanje (*Writing preparation*).

Učbenik vključuje tudi pet sklopov z naslovom *Fluency time!*, v katerih je v ospredju jezik v vsakodnevnih situacijah (*Everyday English*). Le-te ponujajo priložnost za vajo govornega sporočanja preko enostavnih dialogov v parih ali manjših skupinah in omogočajo učencem, da preko igre ter ustvarjalnosti (*Project*) dvigujejo samozavest ter motivacijo za učenje angleščine. Prav tako najdemo v učbeniku pet sklopov za ponavljanje in utrjevanje ter samovrednotenje (*Review*).

Na koncu učbenika najdemo tri besedila, namenjena spoznavanju britanske kulture (*Culture – Games, Meals, At home*), ter povzetke slovnice po posameznih enotah z dodatnimi vajami (*Grammar reference*).

II. Uresničevanje operativnih ciljev in vsebin

Učbenik *Family and Friends 2, 2nd Edition* je oblikovan tako, da ponuja možnosti za uresničevanje veščin, ki so določene z učnim načrtom:

- Poslušanje in slušno razumevanje
- Branje in bralno razumevanje
- Govor in govorno sporočanje ter sporazumevanje
- Pisanje in pisno sporočanje ter sporazumevanje

Poslušanje in slušno razumevanje

Znotraj vseh tematskih sklopov se učenci srečujejo z različnimi tipi slušnega razumevanja.

Na začetku vsakega sklopa poslušajo izgovorjavo novega, slikovno podprtega besedišča. Za lažje pomnjenje je v pomoč tudi izštevanka. Besedišče je nato postavljeno v kontekst v obliki stripa, kjer nastopajo junaki učbenika, le-tega učenci hkrati poslušajo in berejo, nato pa preko video zgodbice ob vizualni podpori le poslušajo. Kontekst ponuja tudi pesem, ki jo učenci ravno tako poslušajo, berejo in nato še zapojejo.

Pomembno vlogo v učbeniku ima tudi poslušanje posameznih fonemov, kjer učenci spoznavajo odnos med posameznimi črkami (kombinacijami črk) ter glasovi in je ravno tako podprto z izštevanko.

Učbenik ponuja veliko priložnosti za učenje jezika preko izštevank in pesmic, ki so izjemno ritmične ter melodične. Za učenje tujega jezika je to, sploh pri mlajših učencih, zelo pomembno, saj prispeva k sproščenemu okolju za učenje, dviguje motivacijo in zanimanje, omogoča možnosti za ponavljanje in utrjevanje jezika. Pesmi in izštevanke pa služijo tudi kot

spominska opora, saj učenci preko rim ter ritma lažje priključijo v spomin obravnavane besede in strukture.

Ob koncu vsake enote pa se v sklopu urjenja posameznih veščin (*Skills Time!*) pojavi nekoliko zahtevnejša naloga, ki je naslovljena z »*Listening*« in na podlagi poslušanja že zahteva prepoznavo posameznih sličic brez besedilne podlage. Prav tako se tak tip naloge pojavi v sklopu »*Fluency Time!*«, kjer učenci še dodatno, v kontekstu vsakodnevnih situacij, urijo slušno razumevanje. V tem sklopu najdemo tudi video vsebine, kjer so vsakodnevne situacije predstavljene v obliki filma, ki ga učenci lahko pogledajo. Na tem delu se srečujejo še z vizualno podporo slišane, ki omogoča lažje razumevanje, motivacijo pa tudi možnost za notranjo diferenciacijo za naprednejše učence.

Branje in bralno razumevanje

Branje novih besed, stripa z glavnimi junaki, ter pesmi se (ob vizualni in slušni podpori) začne že na začetku vsakega tematskega sklopa.

Z usvajanjem besedišča in jezikovnih struktur v razdelku »*Skills Time!*« najdemo nekoliko daljše besedilo in nalogo za preverjanje bralnega razumevanja. Bralne naloge so slušno, slikovno in nekatere tudi video/vizualno podprte. Dodatno urjenje branja ter bralnega razumevanja nudijo tudi kulturne vsebine na koncu učbenika, ki so ravno tako vizualno in slušno podprte, ter nacionalne vsebine, ki sicer niso del učbenika, so pa objavljene na spletni strani za učence »*Student's site*«, ki omogočajo ne le ozaveščanje o medkulturnih podobnostih in razlikah, ampak spodbujajo tudi interes za branje.

Pomembno vlogo pri razvoju bralnih veščin predstavlja tudi razdelek »*Phonics*«, kjer učenci sistematično spoznavajo razmerje med posameznimi črkami (ali kombinacijami črk) in glasovi, ki jih le-te predstavljajo, ter spoznavajo razlike med pisno in govorno podobo jezika.

Govor in govorno sporočanje ter sporazumevanje

Naloge za urjenje govornega sporočanja omogočajo učencem, da počasi, varno, pa vendar hitro napredujejo pri razvijanju govornih sposobnosti. Na samem začetku posamezne enote ponujajo naloge večinoma ponavljanje posameznih besed in struktur, prepoznavanje, povezovanje ali dopolnjevanje povedi, ki jih učenci v naslednjem trenutku že lahko uporabijo v govorni interakciji. Pri razvijanju govornega sporočanja se učbenik osredotoča predvsem na pogovor med dvema učencema, ki sta jezikovno vodena.

Dodatno podporo za razvoj govornega sporočanja pa omogoča »*Project*« ob koncu vsakega izmed petih sklopov »*Fluency Time!*«, kjer je naloga učencev, da pripravijo izdelek, ki ga morajo nato tudi predstaviti (besedno kolo, stojnica, mini knjiga, darilo, igra spomin). Predstavitve poteka v paru, v obliki pogovora med dvema učencema. Učenci na tem mestu varno urijo in razvijajo tudi sposobnosti javnega nastopanja.

Pisanje in pisno sporočanje ter sporazumevanje

Tako kot postopni razvoj govornih sposobnosti se skozi učbenik razvijajo tudi veščine pisnega sporočanja. Na začetku kot prepis posameznih besed in struktur ter dopolnjevanje.

Priložnost za enostavne, samostojne pisne izdelke v obliki preprostega opisa ponujajo kulturne vsebine na koncu učbenika, kjer učenci zapišejo krajši zapis o igrah, najljubšem obroku in opišejo sobo v svoji hiši na podlagi vzorčnih besedil, ter nacionalne vsebine na spletu ([Family and Friends 2, 2nd Edition - Culture and Writing Companion for Slovenia](#)), kjer učenci poleg bralnega razumevanja, s pomočjo vzorčnih besedil in vizualne podpore, urijo tudi pisno sporočanje s samovrednotenjem in kratkim pisnim projektom ob koncu leta.

Učinkovit razvoj pravopisne zmožnosti nudi razdelek v sklopu »*Fluency Time!*« z naslovom »*Writing preparation*«, saj učenci postopno, na preprost način in sistematično spoznavajo osnovna ločila, skladnjo in oblikovanje besedila v angleškem jeziku (velika začetnica, kratke in dolge oblike, člen a/an, ločila, galgoli, pridevniki, WH-vprašalnice, zapisovanje časa, končnice, vezniki, nepravilna množina). Pripravo dopolnjuje naloga v delovnem zvezku, kjer učenci vodeno zapišejo krajše besedilo o določeni temi.

Jezikovne strukture

Jezikovnim strukturam je namenjena druga učna ura (*Lesson 2*) v vsakem tematskem sklopu, naslovljena z »*Grammar*«. Na začetku ure učenci ponovno poslušajo in ponovijo zgodnico, ki skupaj z novim besediščem vključuje tudi nove jezikovne strukture. Učenci z igro vlog poleg urjenja govornega sporočanja in nastopanja ponotranjajo nove besede ter strukture. V nadaljevanju so jezikovni poudarki izpostavljeni v okvirčku pod naslovom »*Let's Learn!*«. Sledita nalogi za urjenje jezikovne pravilnosti – pisno in ustno.

Jezikovna pravila so skupaj z dodatnimi vajami zbrana tudi ob koncu učbenika z naslovom »*Grammar reference*«.

Jezikovne strukture, ki jih najdemo v učbeniku, zajemajo:

- Kazalne zaimke
- glagol biti v trdilnih, nikalnih in vprašalnih povedih,
- modalni glagol can in can't,
- števniko do 100,
- krajevne predloge (behind, in front of, next to, between),
- glagol imeti za izražanje svojine,
- Present Simple Tense v trdilnih, nikalnih in vprašalnih povedih,
- izražanje časa,
- velelnik,

- Present Continuous Tense v trdilnih, nikalnih in vprašalnih povedih,
- primernike,
- Past Simple glagola biti,
- »some« in »any«,
- vrstilne števnike,
- nepravilno množino.

Učbenik ponuja pregledno, postopno in jasno predstavitev jezikovnih struktur.

Besedišče

Tematski sklopi na začetku ponudijo nabor osnovnega besedišča vsake enote, dodatne besede pa so predstavljene s pomočjo pesmi, ki jo prav tako najdemo v vsaki enoti. Predstavitev besedišča je slikovno in slušno podprta. Besedišče je takoj postavljeno v kontekst v obliki stripa in pesmi, tako da lahko učenci hkrati urijo jezikovne veščine poslušanja, branja in govora (igra vlog).

Vsebine

Vsebine, ki jih predstavi učbenik *Family and Friends 2, 2nd Edition*, se skladajo z UN. Učenci spoznavajo domače in šolsko okolje, občutke in čustva, prostočasne, vsakodnevne in obšolske dejavnosti, praznovanja, hrano, oblačila, čas, vreme, živali ...

Medpredmetne povezave najdemo s spoznavanjem narave, spoznavanjem družbe, z likovno in glasbeno umetnostjo.

V učbeniku najdemo tudi kulturne vsebine (igre, obroki, dom), s pomočjo katerih si učenci širijo obzorja in iščejo primerjave med angleško govorečimi deželami in Slovenijo.

Da pa bi lahko učenci te primerjave učinkovito iskali, so na spletu na voljo dodatki z nacionalnimi vsebinami pri pouku angleščine (*Family and Friends 2, 2nd Edition - Culture and Writing Companion for Slovenia*), ki so besedilno in slikovno podprte ter omogočajo učencem seznanitev s slovensko kulturo v angleškem jeziku (Slovenija – jezik in ljudje, tradicionalna hrana in pijača, živali, znamenite stavbe, praznovanja, zemljepisne značilnosti, preživljanje prostega časa, miti in legende).

Poleg besedil, slik in novega besedišča najdemo tudi okvirčke, v katerih so zapisane zanimivosti (*Did you know?*), ter vprašanja za preverjanje bralnega razumevanja.

Dodatni materiali

Učbenik dopolnjujejo tudi delovni zvezek, ki sledi strukturi učbenika in ponuja kvalitetno dodatno podporo za urjenje jezikovnih veščin, ter spletna podpora za učence (*Online practice*). Učitelju pa so na voljo priročnik za učitelja, »*Teacher Resource Pack*« s slikovnimi karticami in plakati, CD, DVD, e-učbenik in delovni zvezek (*Classroom Presentation Tools*) ter spletna podpora (*Teacher's Resource Centre*).

Učbenik *Family and Friends 2, 2nd Edition* omogoča urjenje jezikovnih veščin, postopen napredek in postavitve trdnih jezikovnih temeljev. Je jasno strukturiran, odlično slikovno, vizualno in zvočno podprt, ima vsebine, ki učence motivirajo za učenje angleščine, zato ga priporočam kot učbenik za angleščino kot prvi tuji jezik v 5. razredu osnovne šole.